

Kurban üzerine bir sohbet

Kamil Musa

KURBAN İŞARETI

Her yıl Kurban Bayramı'nı titizlikle kutlayan ülkeler arasındayız. Kurban Bayramları sırasında ülkemizde milyonlarca hayvan boğazlanıp kovalar dolusu kan akıtılıyor. Hayvan etlerini süper marketlerde cicili bicili paketlenmiş şekliinden ayrı biçimde görmeye alışık olmayan batılı turistler ülkemize geldiklerinde kesilen kurbanları görünce şok oluyorlar. Biz ise göz aşinalığıyla kılımları bile kıpırdatmadan bakıp geçiyoruz. Ama hiç düşünüyor muyuz? Kurban Bayramı'nda ya da başka bir nedenle, niçin kurban kesilir? "Fakir fakara da et yiyebilsin" yanıtı sanırım biraz eksik kalır. Müslüman ülkelerde sadakatle gerçekleştirilen bu uygulama acaba ne zaman başladı? Bu konuda yaptığım araştırmalar sonucunda bazı ilginç şeyler öğrendim. Bunları sizinle de paylaşmak isterim: Şimdi size "Kurban, insanlık tarihi boyunca çeşitli kültürlerle uygulanan bir ibadet şeklidir" desem şaşırır mısınız?

Araştırmalarıma göre insan yeryüzünde var olalı beri kurban kesmiştir. Günümüzde kurban, Tanrı'nın birliğine inanan, Yahudi, Hıristiyan ve Müslüman dinlerine bağlı her bireyin temel inanç öğelerinden başta gelenidir. Yahudiler'in bu konudaki inançlarına göre insan, günahlılığından dolayı kurban sunar. Yahudi inancında kurban, günahların örtülmesini sağlamak için tapınakta uygulanırdı. Şu anda Yahudiler'in tapınağı yoktur ve kurban kesmiyorlar. Hıristiyanlar'ınsa kurban kesme uygulamaları yoktur, ama Yahudiliğin bu konudaki inanç temelini dayanan bir kurban anlayışı vardır. Yahudiler, 'Fısıh' denilen bayramlarında, günahların bağışlanması için kurban keserlerdi. Hıristiyanlar, İsa Mesih'in gelişiyle kurban kesmenin sona erdiğini kabul ederler. Müslüman inancında kurban, fakir fukaraya et dağıtmaktan ayrı, dini bir gereğin yerine getirilmesi olarak da görülebilir. Ülkemizde kurban kesen kişilerin çoğu farkında olmasa bile kesilen hayvanda beklenen özellikler, hayvanın boğazlanma biçimi ve uyandırdığı dini duygular ister istemez bu olayı Tanrı ile insan arasında yapılan bir iş olarak gösterir.

Kurban olayında en önemli unsur akıtılan kandır. 'Kan', ölüm kalım konusunda mecazi anlamlarla yüklü bir sözcüktür. İki aile arasında süregelen adam öldürme olaylarına 'kan davası' deriz. Dilimizde buna benzer bir sürü deyim vardır. "Birin kanına susamak", "birinin kanına ekmek doğramak" gibi deyimler hep ölümden, can kaybından söz eder. Can her zaman kandadır. Tanrı'nın Kutsal Sözü'ne göre kurban, ölüm ve yaşam ile bağlantılı bir simgedir. Bir canın kurtuluşu için başka bir canın feda edilmesi en canlı biçimde önümüze serilir. Araştırmalarımda gördüm ki, ilk kurban Tanrı tarafından kesilmiştir. Kutsal Kitap'a göre atalarımız Adem ile Havva günah işleyince birden çıplak olduklarını gördüler. Bu çıplaklık, günahın beraberinde getirdiği güvensizlik ve utanç duygularıydı. Tanrı Sözü şöyle yazar:

"Rab Tanrı Adem'le karısı kin deriden giysiler yaptı, onları giydirdi.."

Deriden giysi yapılması için bir hayvan kesilmesi gerekiyordu. Tanrı böylece Adem ile Havva'nın fiziksel çıplaklığından ziyade onların günahını, ruhsal çıplaklığını örtmek için bir hayvanın kanını akıttı. Onlara giydirdiği deriden kaftan simgesel biçimde günahın nasıl örtüleceğine işaret ediyordu. Bu olayda ileriye gösteren bir işaret vardı. Biraz daha araştırdım! Gördüm ki kurban günahların bağışlanması konusunda sadece bir simgedir. Hayvanın kesilmesi ve akıtılan kan günahlar için bir canın verilmesi gerektiğini simgeler. Bu simge, kendi başına günahların bağışını sağlayamaz. Ancak başka bir şeye işaret eder. Kurban olayındaki simgelere bakarken, kurban edilecek hayvanın neden kusursuz olması gerektiğini hiç düşündünüz mü? Bu da bir simgedir. Tanrı'nın adaletine göre insan

günahının gerektirdiği ceza sonsuz ölümdür. Bu ceza verilmeden insanın günah' bağışla-namaz. Tanrı Sözü diyor ki;

"Kutsal Yasa'ya göre, hemen her şey kanla temiz kılınır, ve kan dökülmeksizin bağışlama olmaz" (İbraniler 9:22).

Tanrı'nın günahları bağışlayabilmesi için ya günah işleyen kişi ölecek ya da günahlının yerine bir başkası ölecektir. Kan kesinlikle dökülmelidir. "Bir başkası" derken, herhangi bir insanın, başka bir insanın günahları için ölebileceği anlamı çıkarılamaz. İnsan kendisi günahlıdır ve kendi günahları için ölmek zorundadır.

"Çünkü herkes günah işledi ve Tanrı'nın yüceliğinden yoksun kaldı" (Romalılar 3:23).

Ancak hiç günahı olmayan, yani kusursuz bir kişi başkasının günahları için ölüp kanını akıtırsa, o kişinin günahları bağışlanabilir. Kurbanlık hayvandaki kusursuzluk simgesi işte böyle günahsız ve kusursuz bir kişi'ye işaret eder. Kimdir o Kişi? O sadece bir peygamber ya da üstün ruhsal meziyetlere sahip birisi olamaz. Yeryüzünde ancak tek bir kişi günahsız yaşadı. Tanrı'nın özünden, sonsuzluktan çıkan, insan bedeni alıp dünyamıza gelen, tümüyle günahsız yaşayan İsa Mesih! Tüm kurbanların işaret ederek gösterdiği Sonsuz Kurban, bu eşsiz Mesih'tir. Tanrı Sözü diyor ki; "Mesih'in kanı bizi her günahtan temizler." İnsanın günah' Tanrı katında öyle ciddi bir sorundur ki ne iyi işler yapmakla, ne oruç tutmakla ne de adak olarak kurban kesmekle ortadan kalkar. Tanrı diyor ki; günahımızın karşılığı ölümdür. Günahlarımız için ya biz ölmeliyiz ya da kusursuz bir kişi bizim yerimize ölmelidir. Kan ile günahların temizlenmesi konusu Tanrı'nın görüşünde o kadar önemlidir ki çağlar boyunca her kültürde buna işaret eden bir çeşit levha bırakmıştır. Bizim kültürümüzde de Kurban Bayramı'nda ya da başka zamanlarda kesilen kurbanların kanının günahları bağışlatabildiğine işaret eder. Aslında bu işarete 'Sevgi işareti' demeliyiz.

SEVGI İŞARETİ

İnsanlık tarihinin birçok noktasında bu 'Kan İşareti'ni görebiliriz. Kusursuz kurban simgesi, Tanrı'nın verdiği göksel açıklama ile konuşan eski zaman peygamberleri tarafından insanlığa duyuruldu. İbrahim peygamberin hayatına bakalım; İbrahim, biricik oğlunu, Tanrı'nın verdiği buyruğa uyararak kurban olarak sunmaya girişti. Bunu yaparken Tanrı ona bir işaret veriyordu. Bildiğimiz gibi İbrahim oğlunu kurban etmedi, çünkü Tanrı buna engel oldu. Oğlunun yerine, kesilmesi için bir koç sağladı. Tanrı onun imanını deniyordu, ama aynı zamanda ileriye işaret ediyor, insanların günahını ortadan kaldırmak için kendi özün-den gelecek olan Kişi'nin kendi kusursuz canını feda edeceğini belirtiyordu. Tanrı tüm insanlık için sonsuz bir kurban sağladı. İbrahim, Tanrı'yı sevdiği için kendi özünden dünyaya gelen biricik öz oğlunu feda etmeye hazırdu. Tanrı ise dünyadaki insanları, seni ve beni çok sevdiği için kendi özünden gelen Mesih İsa'yı bizim yerimize sadece feda etmeye hazır olmakla yetinmedi, O'nu gerçekten feda etti. İbrahim oğlunu feda etmek zorunda kalmadı çünkü bir iman denemesinden geçiyordu ve Tanrı'nın meleği ona engel oldu.

Tanrı ise insanların günah yargısından kurtulabilmeleri için biricik Mesih'ini feda etmekten başka bir çare olmadığını bilerek O'nu günahları bağışlatan 'kurban' olarak sundu. İbrahim'in tecrübe ettiği kurban olayı, ancak ileride yer alacak olan çok daha önemli bir başka olayın, çarmıh üzerinde senin ve benim günahlarımız için kendisini sonsuz kurban olarak sunan İsa'nın kurban oluşuna işaret ediyordu. Bizim bildiğimiz kurban, dini vecibeleri ya da bir adağı yerine getirmek için kesilir. Ama Türk Dil Kurumu, kurbanın mecazi anlamını şöyle açıklar: "Bir ülkü uğruna feda edilen ya da kendisini feda eden kimse." Bu açıklamada bile 'sevgi işareti' önümüze çıkar. Kurban, bir sevgi işaretidir. İnsanın günahlarının bağışlanışını sağlamaktan daha yüce bir amaç, daha üstün bir sevgi gösterisi olabilir mi?

Kurbanın kanı akıtılırken o kanın işaret ettiği Kişi'nin ne kadar değerli olduğunu göremez miyiz? Diyelim ki bir kişi günahlarımız uğruna ölü-yor ve onun ölümü sayesinde tüm günahlarımız ortadan tümüyle kalkıyor. O kişinin ölümü değerli olmaz mı? Ben bundan daha değerli bir şeyi hayal bile edemem.

Rab de kendi Söz'ünde bunu bildiriyor:

"Biliyorsunuz ki, atalarınızdan kalma boş yaşayışınızdan gümüş ya da altın gibi geçici şeylerle değil, Mesih'in kusursuz ve lekesiz bir kuzunun kanına benzer değerli kanının fidyesiyle kurtuldunuz" (1 Petrus 1:19).

`Kurtuldunuz' derken acaba nasıl bir kurtuluş söz konusudur? Günahlarınızın getirdiği yargıdan ve bunun sonucu olan sonsuz ölümden! Günahlı insan, günahlarından arınmadan Tanrı'nın huzuruna giremez. Tanrı'dan sonsuza dek ayrı kalmak zorundadır. Kutsal Yazılar bunu `sonsuz ölüm' diye betimler. İsa Mesih'in kanı günahlardan arınmayı sağlayabilen tek şeydir. Eski çağlardan günümüze dek sürekli kesilen kurbanların kanı insanı günahlarından temizleyemez. Yani günahlarımızdan tövbe etmekle bağış bulamaz mıyız? Açık konuşmalıyım, Tanrı merhametlidir ve kendisine dönüp tövbe etmek isteyen her günahlıyı duyar. O'na samimi bir yürekle yaklaşanlara merhamet eder ve günahlarını bağışlamak ister. Fakat günahların bağışlanabilmesi için Tanrı adaletinin talep ettiği ceza verilmelidir. Çarmıh üzerinde kendisini 'kurban' olarak sunan İsa, Tanrı adale-tinin talep ettiği bu cezayı O'na iman edecek olan her insan için çekti. Tanrı, insanların kurtuluşu için açtığı bu tek yoldan yararlanmak istemeyenleri bağışlayamaz. Kurban Bayramı'nda kesilen kurbanlar, yüzyıllar boyunca tapınakta kesilen kurbanlar hep Mesih'in, o Sonsuz Kuzu'nun günahlarımız için kurban edileceğine işaret ediyordu. Tanrı'nın Söz'ü yine baştan sona kadar Mesih'in kanından söz eder. Mesih "Tekelerle danaların kanıyla değil, sonsuz kurtuluşu sağlayarak kendi kanıyla kutsal yere ilk ve son kez girdi" diye yazar. Kutsal Yer, Tanrı'nın bulunduğu yerdir. Günahlarına bağış bulup sonsuzluk boyunca mutluluk ve huzur içinde orada kalacak olanların gideceği yerdir. Dini törenlerde kesilen kurbanlar, bizim bu yere girebilmemize yardım edebilir mi? Hayır, yardım edemez, ama bizi oraya götürebilecek olan Kişi'ye işaret eder. Kurban'ın akıtılan kanı bir `sevgi işareti'dir. Mesih'in çarmıhının dibine a-kan kusursuz kana işaret eder.

"Sonsuz Ruh aracılığıyla kendini lekesiz olarak Tanrı'ya sunmuş olan Mesih'in kanının, diri Tanrı'ya kulluk edebilmemiz için vicdanınızı ölü işlerden temizleyeceği ne kadar daha kesindir!" (İbraniler 9:13-14).

Tanrı'nın verdiği yasalara bağlı kalmak iyi bir şeydir, ama bunu yapmakla Tanrı katında aklanamayız. Tanrı eskiden insanlarla bir antlaşma yapmıştı. Bu antlaşmaya göre insan Tanrı'nın verdiği şeriat'a bağlı kalırsa Rab onu bereketleyecekti. Ancak bu

"Birinci antlaşma bile kan akıtılmadan yürürlüğe girmedi. Musa, Kutsal Yasa'nın, her bir buyruğunu bütün halka bildirdikten sonra su, al yapağı, mercanköşkötü ile danaların ve tekelerin kanını alıp hem kitabın hem de bütün halkın üzerine serpti. Tanrı'nın uymanızı buyurduğu antlaşmanın kanı budur' dedi. Aynı biçimde çadırın ve tapınmada kullanılan bütün eşyaların üzerine kan serpti. Nitekim Kutsal Yasa uyarınca hemen her şey kanla temiz kılınır, kan dökülmeden bağışlama olmaz." (İbraniler 9:18-22)

KAN İŞARETİ

Şeriatın yapraklarında bile kan lekeleri görebiliriz. Tanrı 'Sevgi İşareti'ni oraya da koydu. Şeriat, bize günahlarımızı gösterir. Onun üzerine serpilene kan ise o günahların nasıl temizleneceğine işaret eder.

İsa Mesih'in çarmıhta akıttığı kan, O'na iman edenlerin tüm günahlarını temizler. Bunu nerden biliyoruz? Tanrı'nın kendisi diyor ki, "Mesih'in kanı bizi her günden temizler."

Yalnız söylemekle kalmadı, çarmıhta sunulan kurbanın, akıtılan kanın günahları bağışlama ölümü yenme gücüne sahip olduğunu kanıtladı. O'nu ölümden diriltti ve

"Mesih, asıl kutsal yerin örneği olup elle yapılmış kutsal yere değil, ama şimdi bizim için Tanrı'nın önünde görünmek üzere asıl göğe girdi."

Değerli okuyucum, şimdi kurban kesilirken "bir kurban daha" deyip de geçmeyiniz. Mesih ölümden dirildi ve şu anda Tanrı'nın sağında yücelik içinde oturmaktadır. O, Tanrı'nın huzurunda görünmek üzere Cennet'e girdi.

O'na iman edenler için her an şefaet etmektedir. Bu 'şefaet' sözcüğünün tam anlamı şudur, İsa Mesih şu anda Tanrı'nın Kutsal huzurunda görünür biçimde durup O'na iman edenlerin suçlarının bağışlanması için döktüğü kanı Tanrı'ya göstermekte, "Ben bu kişi için kanımı akını. O suçlu sayılmaz" demektedir.

İsa Mesih'in çarmıh üzerinde günahlı insanlar uğruna ölmesi tarihsel bir olay olarak geçmişte kalıyor. Dirilişi ve göğe çıkışı da aynı biçimde geçmişte yer almış olaylardır. Bunlar bu gün, şimdi bizim yaşamımızı nasıl etkileyebilir? Ayet diyor ki;

"Çünkü Mesih, asıl yerin örneği olan, insan eliyle yapılmış kutsal yere değil de şimdi bizi temsil etmek için Tanrı'nın huzurunda görünmek üzere Cennet'e girdi."

Evet, Mesih, Tanrı'nın kutsal huzurunda O'na iman edenleri şimdi temsil etmek için Cennet'e girdi. İsa Mesih'in şu anda Tanrı huzurunda yaptığı iş geçmiş-te kalmıyor, şimdiki zamanda devam etmektedir. Mesih yeryüzünde ortaya çıktığı zaman amacı günahları kaldırmaktı. Şimdi, O'nun Cennet'te Tanrı katında oturuyor olması, yaptığı işin tam olduğunu ve günahlı insanı temsil etmeye hakkı olduğunu kanıtlar. Mesih, günahları kaldırmak için önce yeryüzünde göründü. Günahlar için ölüp dirildikten sonra Tanrı katında günahları bağışlanmış insanı temsil etmek üzere görünmektedir. Bir gün de O'na iman edenleri kendi yanına almak için yine görünecektir. Mesih'in gelişine dek kesilen kurbanlar ileriye doğru O'nun çarmıhına işaret ediyordu. O'nun ölümü ve dirilişinden sonra kesilen kurbanlar da geriye, geçmişe, yine O'nun çarmıhına işaret eder.

Değerli okuyucum, bundan sonra kurban kesilirken Tanrı Sözü'nde yazılanları hatırlamanızı isterim. İsterseniz siz de araştırınız. Göreceksiniz ki insanlık ailesinin benimseyebildiği her din içinde Tanrı kendi işaretini bıraktı. Bu O'nun 14 'Sevgi işareti', 'Kan İşareti'dir. Hemen hemen her dinde bir çeşit kurban olayına değinildiğini söyleyebilirim. İlkel kabilelerin ve putperestlerin tapınışlarında, yanlış biçimde uygulansa bile bir canın başka bir canın yerine feda edildiği kavramı görülebilir. Tanrı neden bu işareti bıraktı? En derin sevgiyle sevdiği insanın, insanlık tarihinde gerçekleştirilen en önemli olaya, çarmıhta akıtılan kusursuz kana bakıp sonsuz ölümden, günahlarının yarattığı sonsuz yargıdan kurtulabilmesi için! Kutsal Kitap günahların bağışlanması için başka bir yol göstermiyor. Olsaydı gösterirdi. Tanrı sevgidir, sevgiyle doludur. Kendi özünden biricik Mesih'ini sizin ve benim gibi günahlı kişiler uğruna feda etmiş olması O'nun bu sonsuz sevgisini sergiler.

Belki de bu noktada soruyorsunuz: "Bu konuda ne yapabilirim?" Tanrı'nın sizden beklediği çok basit bir eylem vardır: "Bak ve yaşa!" diyor size. Bugün kesilen kurbanlara baktığınız zaman bunların işaret ettiği gerçek ve Sonsuz Kuzu'yu görmeyi ister. Sizin günahlarınız için öldüğüne iman ederseniz sonsuz ölüm yargısından kurtulup yaşayacaksınız, hem de sonsuza dek! Tanrı Sözü diyor ki

"Bir kez ölmek ve ondan sonra yargılanmak nasıl insanların kaderiyse, böylece Mesih de birçoklarının günahlarını yüklenmek için bir kez kurban edildi. İkinci kez, günah yüklenmek için değil, kendisini bekleyenleri kurtarmak için kendilerine görünecektir" (İbraniler 9:27- 28).